

Sosiaalivaliokunnan mietintö n:o 19 hallituksen esityksen johdosta laiksi valtakunnallisista työttömyyskassoista annetun lain 24 ja 26 b §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunta on päätöspöytäkirjan ottein 2 päivänä lokakuuta 1981 lähettänyt sosiaali-valiokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 125 laiksi valtakunnallisista työttömyyskassoista annetun lain 24 ja 26 b §:n väliaikaisesta muuttamisesta.

Asian johdosta ovat olleet kuultavina hallitussihteeri Sakari Heikkilä sosiaali- ja terveysministeriöstä, varatuomari Mauri Moren Suomen Työntantajain Keskusliiton ja työttömyyskassojen keskuskassan edustajana sekä lakimies Jari Hellsten Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestöstä. Käsiteltyään asian valiokunta esittää seuraavaa.

Lakiehdotuksessa esitetään työnantajien osuutta työttömyyskassamenoista väliaikaisesti

korotettavaksi 17 prosenttiyksiköllä ja valtion apurahan suuruutta vastaavasti alennettavaksi. Esitys liittyy valtion tulo- ja menoarvioesitykseen vuodelle 1982.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä valiokunta pitää hallituksen esitykseen sisältyvää lakiehdotusta tarpeellisenä, minkä vuoksi valiokunta on asettunut lakiehdotuksen hyväksymisen kannalle.

Edellä olevan perusteella sosiaalivaliokunta kunnioittaen ehdottaa,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

Helsingissä 20 päivänä lokakuuta 1981

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Matti Puhakka, varapuheenjohtaja Kauppi ja jäsenet Ajo, Alppi, Halonen, Joutsenlahti, Juntumaa,

Kauppinen, Mikkola, Pesola, Pokka, Raudaskoski, Saarikoski ja Savolainen sekä varajäsen Hyrynkangas.

Vastalause

Hallitus esittää, että työnantajien osuutta työttömyyskassamenoista väliaikaisesti vuodeksi 1982 korotetaan 17 prosenttiyksikköä ja valtionapurahan suuruutta vastaavasti alennetaan. Voimassa olevan valtakunnallisista työttömyyskassoista annetun lain (125/34) mukaan työt-

tömyysavustuksiin kohdistuvan valtionapurahan suuruus on 40 prosenttia kassan jäsenelle suoritetuista avustuksista ja työnantajien rahoittaman työttömyyskassojen keskuskassan tukimaksu vastaavasti 53 prosenttia. Hallituksen esitys on viime hetken hätäratkaisu valtion vuo-

den 1982 tulo- ja menoarvion tasapainottamiseksi eikä se ollut esillä varsinaisissa budjetin valmisteluissa. Hallituksen esityksen perusteluinakin käytetään vain valtiontaloudellisia syitä ja todetaan, että lakiesityksestä aiheutuisi valtiolle noin 100 miljoonan markan säästö.

Me allekirjoittaneet emme voi pitää esitystä hyväksyttävänä monestakaan syystä. Viime kevään tulopoliittisen kokonaisratkaisun yhteydessä hallituksen taholta luvattiin, että työnantajien maksuja ei koroteta. Tämän lupauksen pitäminen on välttämätöntä, sillä työnantajien välilliset työvoimakustannukset ovat Suomessa kansainvälisen kilpailukykyimme, työllisyyden turvaamisen sekä myös tulevaisuuden sosiaalipoliittisten uudistusten rahoittamisen turvaamisen kannalta niin korkeat, etteivät minkäänlaiset lisärasitukset enää ole mahdollisia. Allekirjoittajien taholta on useaan otteeseen arvosteltu hallituksen käyttämiä keinoja budjettialijäämän kattamiseksi. Hallitus turvautuu ainoastaan joko lainanoton lisäämiseen tai verojen ja työvoimakustannusten lisäämiseen, kun taas olisi lähdeittävä siitä, että budjetti on tasapainotettava ensisijaisesti menoperusteisiin puuttumalla ja menojen kasvuvauhtia hillitsemällä.

Helsingissä 20 päivänä lokakuuta 1981

Eeva Kauppi
Helvi Hyryn kangas

Anssi Joutsenlahti
Helena Pesola
Antero Juntumaa

Saara Mikkola
Helge Saarikoski

Otaen huomioon suhdannepoliittisen tilanteen, suhdannetaantuman ja odotettavissa olevat hitaan kasvun ja kasvavan työttömyysasteen vuodet on tuottavien työpaikkojen turvaaminen asetettava työvoimapolitiikan keskeiseksi tavoitteeksi. Hallituksen esitys johtaa kuitenkin työnantajien välillisiä työvoimakustannuksia lisäävänä kehitystä täysin päinvastaiseen suuntaan, joten se ei tästäkään syystä ole perusteltu.

Me allekirjoittaneet katsomme, että työnantajien rahoittaman työttömyyskassojen keskuskassan tukimaksu on säilytettävä 53 prosenttina ja siten säilytettävä valtion ja työnantajien kustannusosuuksien suhteet ennallaan. Vaikka hallitus esittääkin työnantajien kustannusosuuden lisäämistä väliaikaisena, on myös vaara olemassa, että se muodostuisi pysyväksi. Mielestämme ei myöskään ole oikein, että sosiaalipoliittikkaa käytetään budjettivajeen kattamiskeinona.

Edellä esittämäämme viitaten ehdotamme,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hylättäisiin.